Nr. 11450, 11451, 11452, 11453, 11454, 11455, 11456, 11457, 11458, 11459, 11460, 11461, 11462, 11463, 11464, 11465, 11466, 11467, 11468, 11469, 11470, 11471, 11472, 11531, 11532, 11533, 11534, 11535, 11536,11446, 11447, 11448, 11499/2026

20 -10- 2026

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR
Intrare Nr. 6b-7/96
20 26 Luna 10 Ziua 22

Către: Doamna Deputat Ramona-Ioana BRUYNSEELS

Secretar al Camerei Deputaților

Ref.la:Răspunsuri la întrebări formulate de deputați

Stimată doamnă secretar,

Vă transmitem, alăturat, răspunsurile instituțiilor vizate cu privire la unele întrebări/interpelări formulate de deputați, potrivit tabelului anexat.

Cu deosebită considerație,

NINI SĂPUNARU

SECRETAR DE STAT

Nr. 11451 / DRP
DATA 19-10-2026

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

CABINET MINISTRU

Nr. 10657/ 15.10.2026

-6252A-

STIMATE DOMNULE DEPUTAT,

Referitor la ***întrebarea*** dumneavoastră, înregistrată la Camera Deputaților cu ***nr. 6252A/14.09.2026***, având ca obiect *„Rezultatele evaluării PISA 2025, publicate la 8 septembrie 2026, depășirea pragului de 50% la analfabetismul funcțional în domeniul matematicii, lărgirea decalajului socio-economic la 122 de puncte și divergența dintre rezultatele la evaluările internaționale și promovabilitatea la examenele naționale”*, vă comunic următoarele:

Raportul național privind rezultatele PISA 2025, elaborat de Centrul Național PISA, urmează să fie publicat în luna decembrie 2026. Acesta va include dezagregarea rezultatelor în funcție de mediul de rezidență în care este situată unitatea de învățământ și de indicele de statut economic, social și cultural (ESCS). Dezagregarea după tipul unității de învățământ va putea fi inclusă numai pentru categoriile pentru care dimensiunea și structura eșantionului PISA 2025 permit formularea unor estimări reprezentative și robuste statistic. Raportul va prezenta metodologia utilizată, categoriile analizate și limitele de interpretare a rezultatelor.

Rezultatele PISA 2022 au fost publicate în luna decembrie 2023. Ulterior publicării acestora, nu a existat un plan distinct de măsuri dedicat exclusiv rezultatelor PISA 2022. La momentul publicării rezultatelor, cadrul strategic pentru reforma sistemului național de educație era deja configurat prin Raportul „România Educată” și prin adoptarea Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023 și a Legii învățământului superior nr. 199/2023. Măsurile implementate în perioada ulterioară, relevante pentru problematica evidențiată de rezultatele PISA, s-au înscris în acest cadru strategic, precum și în programele și proiectele de reformă și investiții specifice, aflate în derulare. Resursele financiare au fost asigurate prin mecanismele generale de finanțare a sistemului educațional, precum și prin programe și proiecte cu finanțare externă. Finanțarea măsurilor a fost susținută din bugetul de stat, fonduri externe rambursabile și nerambursabile, inclusiv din PNRR, precum și prin alte programe și mecanisme de finanțare (FSE+). Ca reper privind finanțarea generală a sectorului, în anul 2025 cheltuielile aferente acțiunii „Învățământ” au reprezentat aproximativ 4,2% din PIB, respectiv 79.834 mii lei. Din această sumă, 56.646 mii lei au provenit din bugetul de stat, reprezentând 3,0% din PIB, iar 18.401 mii lei din bugetul general centralizat al unităților administrativ-teritoriale, reprezentând 1,0% din PIB.

Măsurile relevante pentru problematica evidențiată de PISA au vizat și vizează dezvoltarea competențelor de bază, modernizarea curriculumului și a sistemului de evaluare, formarea și dezvoltarea profesională a cadrelor didactice, prevenirea și reducerea abandonului școlar, reducerea inechităților educaționale, dezvoltarea competențelor digitale și modernizarea infrastructurii educaționale etc.. În acest sens, componenta cea mai consistentă a măsurilor este reprezentată de Programul Național pentru Reducerea Abandonului Școlar (PNRAS), finanțat prin PNRR, care urmărește reducerea abandonului școlar, îmbunătățirea rezultatelor elevilor la evaluările naționale și creșterea participării și a tranziției către nivelul secundar superior. Prin acest program, aproximativ 2.300 de unități de învățământ beneficiază de sprijin, iar pentru o parte dintre unitățile din primul lot au fost raportate îmbunătățiri privind participarea, performanța la evaluările naționale și reducerea abandonului. De asemenea, mecanismul de avertizare timpurie și intervenție pentru prevenirea părăsirii timpurii a școlii, dezvoltat cu sprijinul Comisiei Europene și al Băncii Mondiale, reprezintă un instrument destinat identificării elevilor aflați în situații de risc și orientării intervențiilor către aceștia. Evaluarea primei runde a programului, realizată de Banca Mondială și publicată în anul 2025, evidențiază evoluțiile pentru o serie de indicatori în unitățile de învățământ beneficiare.

Rezultatele PISA 2025 evidențiază diferențe semnificative de performanță între elevii avantajați și cei dezavantajați din punct de vedere socioeconomic. În acest context, Ministerul Educației și Cercetării conturează un set de priorități pentru intervenția publică:

5.1. Identificarea timpurie a dificultăților de învățare și intervenția remedială

Ministerul Educației și Cercetării urmărește consolidarea intervențiilor remediale, cu accent pe competențele fundamentale de literație și matematică și pe identificarea timpurie a elevilor care nu ating nivelul de achiziții așteptat. Astfel, începând cu anul școlar 2025-2026, pentru învățământul gimnazial și liceal, Instrucțiunea nr. 8/2025 stabilește utilizarea a 25% din timpul alocat fiecărei discipline/domeniu de studiu/modul de pregătire pentru activități de remediere, consolidare-fixare, aprofundare, extindere și transfer al competențelor în viața de zi cu zi, în funcție de nevoile reale ale elevilor. Planificarea acestor activități trebuie să se bazeze pe o diagnoză inițială și, după caz, periodică a achizițiilor elevilor. Pentru învățământul primar, prin Ordinul nr. 6.423/2025, a fost aprobată metodologia de organizare a orelor de învățare remedială, care reglementează utilizarea celor două ore săptămânale pentru recuperarea competențelor care nu au fost formate adecvat, consolidarea competențelor, utilizarea acestora în viața cotidiană și dezvoltarea competențelor în condiții de performanță. Acest proces reflectă abordarea incluzivă centrată pe elev pentru detectarea timpurie a dificultăților și sprijin personalizat, presupunând inclusiv consultarea părinților. În plus, s-a inițiat un demers pentru sprijinirea profesorilor care predau în învățământul simultan, astfel încât să crească eficiența procesului educațional.

În contextul rezultatelor PISA 2025, ministerul a anunțat ca măsură pe termen scurt și mediu, participarea elevilor cu medii sub 7 sau calificative echivalente la activități remediale săptămânale la limba și literatura română și la matematică. De asemenea, pentru o perioadă, activitățile din cadrul programelor „Școala altfel" și „Săptămâna verde" urmează să fie orientate mai accentuat către activități didactice cu caracter remedial și aplicativ.

5.2. Implementarea unui sistem național de evaluare standardizată și monitorizarea progresului elevilor

O acțiune esențială pentru reducerea decalajelor o reprezintă identificarea cât mai timpurie a diferențelor în achizițiile elevilor și orientarea intervențiilor către nevoile reale ale acestora. În acest sens, MEC are în vedere consolidarea și implementarea unui sistem național de evaluare standardizată, astfel încât rezultatele evaluărilor să poată fi comparate în timp și utilizate pentru fundamentarea intervențiilor remediale. Prin OMEC nr. 4.615/2026 au fost aprobate standardele naționale de evaluare pentru învățământul primar și gimnazial. În continuarea acestui demers, în cadrul reformei curriculare pentru învățământul liceal, sunt în curs de elaborare standardele naționale de evaluare aferente disciplinelor obligatorii, acestea urmând să fie aprobate în etapa următoare, în concordanță cu noul curriculum liceal. Totodată, evaluările la clasele a II-a, a IV-a și a VI-a vor include și itemi care vizează utilizarea competențelor în viața cotidiană, dar și extinderea competențelor de evaluat, ceea ce va contribui la o mobilizare mai mare pentru reducerea analfabetismului funcțional în procesul de predare și testare.

5.3. Reducerea decalajelor dintre unitățile de învățământ prin sprijin instituțional

Prin OMEC nr. 6.853/2025, a fost reglementat cadrul general pentru dezvoltarea parteneriatului pentru sprijin instituțional între unitățile de învățământ preuniversitar. Potrivit ordinului, sprijinul instituțional presupune activități, măsuri și forme de cooperare prin care o unitate de învățământ cu rezultate relevante pune la dispoziția unei alte unități expertiză pedagogică, resurse educaționale și suport metodologic și organizatoric, în vederea îmbunătățirii proceselor educaționale, reducerii decalajelor și creșterii calității actului educațional. Parteneriatele pot viza inclusiv unități cu rezultate școlare reduse, risc ridicat de abandon, resurse insuficiente sau situate în zone defavorizate, iar în identificarea partenerilor se urmărește și reprezentarea mediului urban și rural. Activitățile pot include lecții demonstrative, ateliere de formare și observare pentru cadrele didactice, sprijin pentru managementul școlar și dezvoltarea leadershipului educațional, precum și consiliere privind utilizarea tehnologiei și dezvoltarea resurselor educaționale digitale.

5.4. Dezvoltarea profesională continuă a cadrelor didactice și monitorizarea aplicării la clasă

O altă direcție explicită stabilită de Ministerul Educației și Cercetării este dezvoltarea

profesională continuă a cadrelor didactice, cu accent pe sprijin periodic centrat pe practica la clasă și pe monitorizarea calității implementării la clasă a competențelor dobândite prin formare.

Proiectul „Reglementări noi pentru un Curriculum Relevant și Educație Deschisă" (RECRED) include o componentă dedicată formării profesionale continue pentru abilitarea curriculară și implementarea noului curriculum la nivel liceal. După finalizarea, la începutul anului 2026, a programelor de formare în pedagogie digitală, au fost inițiate demersurile pentru furnizarea unor noi programe de formare acreditate, prin intermediul formatorilor selectați de Casele Corpului Didactic partenere, cu o țintă de 15.000 de cadre didactice care predau discipline din trunchiul comun. Totodată, proiectul RECRED prevede pilotarea unor strategii de adaptare curriculară în licee cu un număr ridicat de elevi aflați în risc de excluziune, ceea ce permite testarea unor modalități de flexibilizare și personalizare a procesului educațional în contexte caracterizate prin vulnerabilitate educațională.

5.5. Consolidarea monitorizării integrate a participării și progresului și utilizarea datelor pentru fundamentarea politicilor

Ministerul Educației și Cercetării are în vedere consolidarea sistemului de management al informațiilor educaționale, astfel încât datele privind participarea, parcursul și rezultatele elevilor să poată fi corelate și valorificate pentru identificarea timpurie a situațiilor de risc și pentru fundamentarea intervențiilor. În acest sens, proiectul „Sistem integrat de management al informațiilor în educație" (SIMIE), finanțat prin Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare 2021-2027, reprezintă o intervenție deosebit de importantă pentru dezvoltarea unui ecosistem digital educațional integrat. Proiectul urmărește integrarea datelor din platformele existente, inclusiv SIIIR, și crearea unui ciclu complet al datelor, de la colectarea acestora la nivelul unității de învățământ până la agregarea și transformarea lor în informații utile la nivel județean și național.

SIMIE va include module dedicate managementului elevilor, catalogului electronic, evaluărilor naționale și examenelor, precum și un modul transversal de raportare și analiză decizională, destinat generării de rapoarte și instrumente de vizualizare a datelor. Sistemul va permite analiza performanței și a progresului la nivel de elev, unitate de învățământ și județ și va include mecanisme de alertare pentru situații precum un număr ridicat de absențe sau abandonuri, facilitând astfel identificarea unităților și a elevilor care necesită intervenții țintite și monitorizarea rezultatelor acestora.

5.6. Evaluarea impactului măsurilor și urmărirea evoluției decalajului socioeconomic

Ministerul Educației și Cercetării are în vedere ca rezultatele evaluărilor naționale, ale studiilor internaționale și datele de context să fie utilizate sistematic pentru evaluarea impactului reformelor și ajustarea politicilor educaționale. În acest sens, decalajul socioeconomic evidențiat de PISA reprezintă un indicator de rezultat la nivel de sistem, care trebuie analizat în corelație cu indicatorii intermediari privind participarea, achizițiile elevilor, progresul școlar și rezultatele evaluărilor naționale.

Pentru modernizarea infrastructurii digitale și dotarea laboratoarelor (Investițiile 9 și 13 din PNRR), fondurile europene alocate prin PNRR au vizat, printre altele, eliminarea disparităților tehnologice atât în mediul preuniversitar de masă, cât și în cel profesional și tehnic, prin două linii majore de finanțare:

- Investiția 9 - Echipamente digitale și resurse tehnologice pentru școli și instituții de învățământ extrașcolare, prin intermediul acestui apel național, gestionat conform ghidurilor solicitantului, s-a finalizat dotarea completă a 4.344 de laboratoare de informatică și a 1.370 de laboratoare inteligente (Smart Labs). Unitățile beneficiare au inclus licee și palate și cluburi ale copiilor, asigurându-se un ecosistem avansat (calculatoare și laptopuri performante, table interactive, imprimante și scanere 3D, roboți educaționali, kituri STEM, creioane 3D, ochelari de realitate virtuală și augmentată, echipamente pentru videoconferință, sisteme audio și software educațional).
- Investiția 13 - Echiparea laboratoarelor informatice din școlile EFP, axă specifică care a asigurat dotarea a 593 de laboratoare de informatică în unitățile de învățământ din rețeaua învățământului profesional și tehnic (IPT). Intervenția răspunde direct solicitărilor pieței muncii, oferind viitorilor angajați acces la soluții software și hardware aplicate.

Pregătirea profesorilor s-a realizat, prin finanțare PNRR, prin două mecanisme oficiale distincte:

- Mecanismul de instruire obligatoriu integrat în achiziția de dotări, conform prevederilor obligatorii din capitolul privind cheltuielile eligibile din Ghidul Solicitantului „Dotarea cu laboratoare inteligente a unităților de învățământ secundar superior, a palatelor și a cluburilor copiilor", beneficiarii au avut obligația de a asigura sesiuni de instruire în vederea utilizării echipamentelor aferente conceptului de laborator inteligent digital integrat. Din datele raportate de beneficiari a reieșit faptul că 45.348 de cadre didactice au beneficiat de cele 2 sesiuni obligatorii finanțate direct în cadrul proiectelor de dotare smart-lab pentru deprinderea abilităților tehnice (operarea imprimantelor 3D, ochelari VR, roboți).
- Apelul dedicat de formare metodologică, complementar achizițiilor de echipamente, în cadrul apelului de proiecte „Pedagogie digitală pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar" (aferent Componentei C15: Educație, Investiția I8 - Program național de formare competențe digitale), un număr de 98.018 cadre didactice au parcurs programe de formare continuă acreditate, dobândind competențe centrate pe metode active de învățare-predare-evaluare utilizând noile tehnologii (creare de conținut RED, evaluare digitală și managementul claselor virtuale).

Conform datelor statistice oficiale furnizate de Institutul Național de Statistică (INS), cele mai recente date disponibile privind rata abandonului școlar în învățământul preuniversitar sunt aferente anului școlar 2023-2024. În elaborarea Raportului privind starea învățământului preuniversitar din România, Ministerul Educației și Cercetării utilizează și preia datele statistice oficiale furnizate de INS, inclusiv pentru indicatorii privind abandonul școlar. Acești indicatori sunt calculați ulterior finalizării procesului de colectare, validare și prelucrare a datelor statistice pentru anul școlar de referință. În acest context, la data de 1 septembrie 2026, Ministerul Educației și Cercetării dispune de date oficiale privind rata abandonului școlar aferentă anului școlar 2023-2024, inclusiv cu defalcare pe mediul de rezidență. Datele aferente anului școlar 2024-2025 vor fi reflectate în Raportul privind starea învățământului preuniversitar din România pentru anul școlar 2025-2026. Potrivit analizei pe cohortă prezentate în raport, pentru elevii din învățământul primar și gimnazial se constată diferențe semnificative între mediul urban și mediul rural. Pentru cohorta 2015-2023, rata abandonului pe cohortă a fost de 0,9% în mediul urban și de 16,1% în mediul rural. Totodată, raportul evidențiază faptul că, în mediul rural, 19,7% din cohorta școlară 2015-2023 s-a pierdut pe parcursul învățământului primar și gimnazial, ceea ce evidențiază persistența unui decalaj important între cele două medii de rezidență. În ceea ce privește valorile de 23,7% în mediul rural și 4,6% în mediul urban, menționate în întrebare, acestea se referă la un alt indicator statistic, utilizat la nivel european, și anume rata părăsirii timpurii a educației și formării. Indicatorul este calculat pentru populația cu vârsta între 18 și 24 de ani și exprimă ponderea tinerilor care au cel mult un nivel de educație secundar inferior și care nu mai participă la educație sau formare. Pentru România, valoarea indicatorului la nivel național a fost de 15,5% în 2025, iar diferența în funcție de gradul de urbanizare a fost de 23,7% în mediul rural, față de 4,6% în orașe. Prin urmare, valorile menționate în întrebare sunt relevante pentru analiza părăsirii timpurii a educației și formării și pentru evidențierea disparităților teritoriale, însă nu reprezintă rata abandonului școlar calculată în cadrul statisticilor naționale privind învățământul preuniversitar. Cei doi indicatori au populații de referință, definiții și metodologii de calcul diferite și, în consecință, valorile acestora nu sunt direct comparabile și nu pot fi utilizate ca valori echivalente. Datele disponibile evidențiază însă, indiferent de indicatorul utilizat, existența unui decalaj semnificativ între mediul rural și mediul urban în ceea ce privește participarea la educație și finalizarea studiilor.

În ceea ce privește competențele de bază, se distinge ținta asumată la nivel național de reperul stabilit la nivelul Uniunii Europene pentru orizontul anului 2030. Rezoluția Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a Spațiului european al educației (2021-2030) stabilește că la nivelul Uniunii Europene, proporția tinerilor în vârstă de 15 ani cu competențe scăzute la citire, matematică și științe ar trebui să fie sub 15 % până în 2030 (sursa datelor este Programul pentru evaluarea internațională a elevilor - PISA, astfel cum au

fost culese și administrate de OCDE). Ținta măsoară proporția tinerilor în vârstă de 15 ani care nu reușesc să atingă nivelul 2 pe scara PISA pentru citire, matematică sau științe. La nivel național, prin Memorandumul Guvernului cu tema *Memorandum privind implementarea Proiectului „România Educată" și aprobarea priorităților în reforma sistemului național de educație,* Guvernul României și-a asumat ca, până în anul 2030, cel mult 20% dintre tinerii în vârstă de 15 ani să aibă competențe scăzute la citire, matematică și științe, conform metodologiei testelor PISA. Prin urmare, valoarea de cel mult 20% reprezintă ținta asumată la nivel național prin Memorandumul Guvernului adoptat la 14 iulie 2021, în timp ce valoarea de sub 15% reprezintă reperul stabilit la nivelul Uniunii Europene pentru anul 2030. Potrivit rezultatelor PISA 2025 publicate de OCDE, în România, 48% dintre elevii de 15 ani au atins cel puțin nivelul 2 de competență la matematică, 52% la citire și 54% la științe. Prin urmare, ponderea elevilor situați sub nivelul 2 este de aproximativ 52% la matematică, 48% la citire și 46% la științe. Raportat la ținta națională de cel mult 20%, rezultatele PISA 2025 indică o diferență de aproximativ 32 de puncte procentuale la matematică, 28 de puncte procentuale la citire și 26 de puncte procentuale la științe. În raport cu reperul european de sub 15%, diferențele sunt de peste 37 de puncte procentuale la matematică, peste 33 de puncte procentuale la citire și peste 31 de puncte procentuale la științe. Progresul către atingerea țintei este urmărit prin ansamblul politicilor, programelor și măsurilor destinate dezvoltării competențelor de bază, alfabetizării funcționale și îmbunătățirii rezultatelor învățării.

Anexăm datele transmise de către Institutul de Științe al Educației.

Mulțumindu-vă pentru colaborare, vă asigur, stimate domnule deputat, de toată considerația mea.

p. MINISTRUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

SORIN ION

SECRETAR DE STAT

DOMNULUI DEPUTAT SEBASTIAN-IOAN BURDUJA

Str. General Berthelot nr. 28-30, Sector 1, 010168, București
Tel: +40 21 405 62 23, Fax: +40 21 312 47 19
www.edu.ro

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

Nr. 693/22.09.2026

Str. Știrbei Vodă nr. 37, sector 1
București 010102
Tel. 40-21-314.27.82; 314.27.83
Fax. 40-21-312.14.47 Email: info@ise.ro, www.ise.ro

Către,

Ministerul Educației și Cercetării

Referitor la adresa dumneavoastră nr. 6252A/17.09.2026, cu privire la întrebarea formulată de către domnul deputat Sebastian-Ioan BURDUJA, vă transmitem anexat punctul de vedere al Institutului de Științe ale Educației.

Ana-Maria DALU — **Director general**

Gabriela Nausica NOVEANU — **Secretar științific**

Eșantionul efectiv al testării PISA 2025 în România, ca număr de elevi și de unități de învățământ participante.

I. Structura eșantionului PISA 2025 în România

Categorie	Număr unități de învățământ	Procent din eșantion (%)
Rural	72	22,5
Urban	248	77,5

Categorie	Număr unități de învățământ	Procent din eșantion (%)
1. Rural (<3.000)	72	22,5
2. Oraș mic (3.000-15.000)	61	19,0625
3. Oraș (15.000-100.000)	98	30,625
4. Oraș mare (100.000-1.000.000)	62	19,375
5. Oraș foarte mare (>1.000.000)	27	8,4375

Categorie	Număr unități de învățământ	Procent din eșantion (%)
TOTAL	**320***	**100.0**
Rural	72	22.5
Urban	248	77.5
2. Oraș mic (3.000-15.000)	61	19.1
3. Oraș (15.000-100.000)	98	30.6
4. Oraș mare (100.000-1.000.000)	62	19.4
5. Oraș foarte mare (>1.000.000)	27	8.4

* pentru 2 unități de învățământ directorii nu au completat chestionarul școlii

Nivel de învățământ	Mediul de rezidență	Nr. elevi în eșantion	Nr. de elevi estimați în populație	Procent din populația estimată
Gimnazial (ISCED 2)	Rural	247	11.129	31
Gimnazial (ISCED 2)	Urban	575	25.087	69
Liceal (ISCED 3)	Rural	179	4.659	3
Liceal (ISCED 3)	Urban	6678	130.669	97
Total		**7679**	**171.544***	

* diferența până la 171.955 provine din faptul că în 2 unități de învățământ directorii nu au completat chestionarul școlii

Notă metodologică:

Nr. total elevi din eșantion	Nr. elevi cu nivel ISCED valid	Nr. elevi cu localitate validă	Nr. elevi cu nivel ISCED invalid	Nr. elevi cu localitate invalidă	Procent elevi cu localitate invalidă (%)
7725	7725	7679	0	46	0,6

Nivel de învățământ	Tipul localității	Nr. elevi în eșantion	Nr. de elevi estimați în populație	Procent din populația estimată
Gimnazial (ISCED 2)	1. Rural (<3.000)	247	11129	31
Gimnazial (ISCED 2)	2. Oraș mic (3.000-15.000)	180	8327	23
Gimnazial (ISCED 2)	3. Oraș (15.000-100.000)	239	10640	29
Gimnazial (ISCED 2)	4. Oraș mare (100.000-1.000.000)	99	3942	11
Gimnazial (ISCED 2)	5. Oraș foarte mare (>1.000.000)	57	2178	6
Liceal (ISCED 3)	1. Rural (<3.000)	179	4659	3
Liceal (ISCED 3)	2. Oraș mic (3.000-15.000)	1180	22882	17
Liceal (ISCED 3)	3. Oraș (15.000-100.000)	2693	49856	37
Liceal (ISCED 3)	4. Oraș mare (100.000-1.000.000)	2023	40951	30
Liceal (ISCED 3)	5. Oraș foarte mare (>1.000.000)	782	16980	13
TOTAL		**7679**	**171545***	

* diferența până la 171.955 provine din faptul că în 2 unități de învățământ directorii nu au completat chestionarul școlii

Notă metodologică:

Nr. total elevi din eșantion	Nr. elevi cu nivel ISCED valid	Nr. elevi cu localitate validă	Nr. elevi cu nivel ISCED invalid	Nr. elevi cu localitate invalidă	Procent elevi cu localitate invalidă (%)
7725	7725	7679	0	46	0,6

II. Clarificări referitoare la metodologia de eșantionare - PISA 2025

1. Definiții fundamentale în eșantionare

1.1 Populația țintă (PISA Target Population)

Populația țintă PISA este definită, conform Standardului 1.1 din PISA Technical Standards, ca fiind elevii înscriși în orice instituție de învățământ situată pe teritoriul entității participante, aflați în clasa a 7-a sau superioară, cu vârsta cuprinsă între 15 ani și 3 luni împliniți și 16 ani și 2 luni împliniți la începutul perioadei de testare.

1.2 Populația definită PISA (PISA Defined Population)

Este populația țintă rămasă după aplicarea excluderilor permise de standardele PISA (detaliate la secțiunea 3.3). Practic, aceasta este populația efectiv "acoperită" de eșantion - de unde derivă indicatorul de acoperire (coverage rate) raportat pentru fiecare țară.

2. Cadrul de eșantionare (sampling frame)

2.1 Variabile de statificare:

1 criteriu explicit: nivelul ISCED 2, respectiv 3

3 criterii implicite:

- Limba de predare - limba română, respectiv limba maghiară
- Mediul de rezidență: rural/urban
- Regiunea de dezvoltare

Cadrul de eșantionare este lista completă, actualizată și verificată a tuturor unităților eligibile - în cazul PISA, școlile care au cel puțin un elev din populația țintă - din care se extrage aleatoriu eșantionul. Această listă este furnizată de fiecare centru național (ISE a primit lista de la MEC) și este verificată/validată de contractorii internaționali înainte de extragerea eșantionului. Un cadru de eșantionare incomplet sau neactualizat (școli lipsă, școli desființate încă listate) este una dintre principalele surse de eroare de acoperire (coverage error) într-un studiu de acest tip.

2.2 Unitatea primară de eșantionare (PSU)

Spre deosebire de un eșantion aleatoriu simplu (SRS) extras direct dintr-o listă de elevi individuali, PISA folosește o eșantionare în două etape:

- **Etapa 1 - se extrage un eșantion de unități de învățământ (acestea sunt „punctele de eșantionare", respectiv unitățile primare de eșantionare / PSU),** de regulă cu probabilitate proporțională cu mărimea unității de învățământ (PPS - probability proportional to size), în cadrul unor straturi implicite, respectiv explicite (ISCED 2/3, mediul de rezidență al unității de învățământ - urban/rural, regiunea de dezvoltare, limba de predare - limba română, respectiv limba maghiară).
- **Etapa 2 - în interiorul fiecărei școli selectate, se extrage un eșantion de elevi eligibili** (max. 53 de elevi, iar pentru unitățile de învățământ de dimensiuni reduse, sunt evaluați toți elevii eligibili PISA), dintr-o listă completă a elevilor de 15 ani furnizată de coordonatorul PISA al școlii.

Această structură este motivul pentru care **unitatea primară în PISA este școala.**

2.3 Efectul de design (design effect, deff)

Efectul de design este raportul dintre varianța reală a unui estimator (ex. scorul mediu) obținută printr-un eșantion complex, pe clustere, și varianța pe care ar avea-o un eșantion aleatoriu simplu (SRS) de aceeași mărime totală: **deff = 1 + ($\bar{m}$ − 1) × ICC,** unde $\bar{m}$ este numărul

mediu de elevi selectați per școală, iar ICC este coeficientul de corelație intraclasă. Cu cât deff este mai mare, cu atât un eșantion de aceeași mărime totală oferă o precizie mai slabă, comparativ cu un SRS ipotetic.

2.4 Coeficientul de corelație intraclasă (ICC / ρ)

ICC (notat și ρ, „rho") reprezintă proporția din varianța totală a scorurilor care este atribuibilă diferențelor dintre școli (varianță „between-school"), și nu diferențelor dintre elevi în interiorul aceleiași școli. Cu cât un sistem de învățământ este mai segregat (diferențe mari între licee de elită și școli slabe, între urban și rural, sisteme cu rutare/tracking timpuriu), cu atât ICC este mai mare.

2.5 Excluderi

Standardele PISA permit excluderea unei părți limitate a populației țintă, pentru a obține populația definită:

- **Excluderi la nivel de unitate de învățământ** (între școli): mai puțin de 0,5% (inaccesibilității geografice; dimensiunii extrem de mici; imposibilității practice de administrare PISA; altor motive aprobate în prealabil).
- **Excluderi la nivel de elev** (în interiorul școlilor): mai puțin de 2,5% (dizabilitate funcțională moderată/severă și permanentă care împiedică participarea validă; dizabilitate cognitivă, comportamentală sau emoțională, confirmată de personal calificat, suficient de severă încât elevul să nu poată urma nici măcar instrucțiunile generale ale evaluării; experiență insuficientă cu limba testării, dar trebuie îndeplinite simultan trei condiții: elevul nu este vorbitor nativ, are competență limitată și a primit mai puțin de un an de instruire în limba evaluării; elevul este instruit într-o limbă pentru care nu există materiale PISA. Performanța școlară slabă Nu este motiv de excludere. Nici problemele disciplinare obișnuite Nu justifică excluderea)
- **Excluderea totală** (școli + elevi): nu poate depăși 5% din populația țintă.

  Sursa: PISA 2025 Technical Standards - OECD 6.8. PISA Defined Target Population

  https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/about/programmes/edu/pisa/publications/technical-standards/PISA_2025_Technical_Standards.pdf

3. Standardele internaționale de eșantionare PISA

Regulile de eșantionare pentru fiecare ciclu sunt stabilite într-un document oficial, aprobat de PISA Governing Board - pentru ciclul 2025: „PISA 2025 Technical Standards" (referință document EDU/PISA/GB(2022)24/REV1/FINAL). Standardele includ, printre altele:

3.1 Principiile de eșantionare a instituțiilor

- **Standard 6.1: școlile sunt eșantionate folosind principii de eșantionare probabilistică, recunoscute și acceptate științific.**
- **Standard 6.2: eșantionul de școli pentru faza principală este realizat de contractorii internaționali ai PISA (nu de centrele naționale), pe baza cadrului de eșantionare furnizat de fiecare țară.**
- **Standard 4.8: se face trimitere la manualul operațional „School Sampling Preparation Manual", document care detaliază procedurile efective de construire a cadrului de eșantionare, termenele și livrabilele solicitate centrelor naționale.**

3.2 Mărimea minimă a eșantionului

Standardul internațional, valabil pentru fiecare țară/economie participantă indiferent de mărimea populației naționale, impune:

Cerință	Testare computerizată
Nr. minim de unități de învățământ	150
Nr. minim de elevi testați / unitate de învățământ	42
Nr. minim total de elevi testați la nivel național	6.300

PISA 2025	România Testare computerizată
Nr. de unități de învățământ	322
Nr. de elevi testați / școală	Max. 53 sau un nr. egal cu elevii eligibili PISA din unitatea de învățământ
Nr. de elevi evaluați	7.725

3.3 Criteriile de validare

Un eșantion PISA e validat pe patru dimensiuni:

Rate de răspuns ale școlilor: minimum 85% dintre școlile eșantionate inițial.

Rate de răspuns ale elevilor: minimum 80% dintre elevii selectați în școlile participante.

Rate de excludere: totalul excluderilor (la nivel de școală plus în interiorul școlii) nu poate depăși 5% din populația țintă. Excluderile admise sunt limitate: dizabilitate intelectuală sau fizică severă, cunoașterea insuficientă a limbii de testare sub un an de instruire.

Sursa: PISA 2025 Technical Standards - OECD 6.13. Institution Response Rate, PISA 2025 Technical Standards - OECD 6.14. Student Response Rate

https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/about/programmes/edu/pisa/publications/technical-standards/PISA_2025_Technical_Standards.pdf

Indici de acoperire: trei indicatori care arată ce fracțiune din populația de 15 ani e efectiv reprezentată - acoperirea populației naționale, a celei înscrise și a eșantionului.

Toate datele pentru România au îndeplinit standardele de calitate stabilite de PISA și au fost considerate apte pentru raportare. Țările care nu au atins unul sau mai multe standarde de eșantionare sunt marcate cu asterisc în raportul internațional.

4. Precizia statistică și raportarea rezultatelor

4.1 Nivelul de încredere

PISA folosește, în mod consecvent, un **nivel de încredere de 95% pentru testarea semnificației statistice a diferențelor. O diferență este considerată „semnificativă statistic" dacă testul t asociat are p < 0,05.**

4.2 „Marja de eroare" versus eroarea standard (SE)

Spre deosebire de sondajele de opinie, care raportează de regulă o „marjă de eroare" (ex. ±3%), **PISA raportează erori standard (standard error, SE) distincte pentru fiecare estimator (scor mediu pe fiecare domeniu, procentaj de elevi pe fiecare nivel de competență etc.)**. Un interval de încredere de 95% pentru un scor mediu se construiește ca: scor ± 1,96 × SE.

4.3 Metoda de calcul al erorilor standard: Fay's BRR

Erorile standard sunt calculate prin metoda Fay de replicare repetată balansată (BRR - Balanced Repeated Replication), folosind 80 de seturi de ponderi replicate (replicate weights). Pentru fiecare din cele 80 de replicate se recalculează statistica de interes; varianța rezultată din compararea celor 80 de rezultate replicate cu estimatorul obținut pe eșantionul complet reflectă eroarea de eșantionare, ținând cont corect de complexitatea designului (stratificare, clustere pe școli, ponderare).

4.4 Eroarea de măsurare și valorile plauzibile (plausible values)

Fiecare elev nu primește un singur scor „exact", ci 10 valori plauzibile (plausible values) pentru fiecare domeniu - reprezentări statistice ale distribuției probabile a scorului real al elevului, dată fiind performanța sa la itemii testați. **Eroarea totală raportată combină varianța de eșantionare cu varianța dintre cele 10 valori plauzibile, conform regulilor Rubin pentru date imputate multiplu:**

$v_{total} = v_{eșantionare} + (1 + 1/M) \times v_{măsurare}$, unde $M = 10$

5. Eșantionul PISA pentru România

5.1 PISA 2025

Indicator	Valori estimate
Populație totală de 15 ani (an de referință 2024)	227.342
Populație eligibilă PISA (clasa a VII-a sau peste)	176.654 (77,7% din populația totală de 15 ani)
Populație eligibilă PISA (clasa a VII-a sau peste) estimată prin ponderare	171.955 (75,6% din populația totală de 15 ani)
Unități de învățământ eșantionate	322
Elevi evaluați	7.725

Notă:
România a îndeplinit toate standardele tehnice

Lista unităților de învățământ cu elevi născuți în anul 2009 a fost furnizată de Ministerul Educației și Cercetării.

Eșantionul unităților de învățământ a fost extras de Consorțiul Internațional PISA; în interiorul fiecărei unități de învățământ s-au selectat aleatoriu până la 53 de elevi de 15 ani sau un număr

egal cu elevii eligibili PISA, din listele tuturor elevilor de 15 ani, așa cum au fost furnizate de unitatea de învățământ.

Pentru exemplificare: baza de date PISA 2022 este disponibilă (așa cum va fi și cea de la PISA 2025)

*A se vedea **Anexa 11_Sampling analysis_rou_R** - acest cod poate fi rulat pentru datele publice PISA 2022. Pentru datele PISA 2022, accesați linkul: https://webfs.oecd.org/pisa2022/index.html"*

De unde se pot descarca datele PISA 2022: https://www.oecd.org/en/data/datasets/pisa-2022-database.html

5.2 PISA 2025 – caracteristicile eșantionului pentru România

Comparativ cu 2022, eșantionul din 2025 folosește mai multe puncte de eșantionare (322 față de 262), o strategie de design care, la aceeași mărime totală de eșantion, tinde să reducă efectul de design (deff) și deci **să îmbunătățească precizia estimărilor naționale, prin distribuirea eșantionului în mai multe clustere mai mici.**

6. Concluzii și limitări metodologice

- PISA nu folosește eșantionare aleatorie simplă (SRS) la nivel de elev individual, ci o eșantionare stratificată în două etape, cu unitatea de învățământ drept punct de eșantionare (PSU).
- Standardele internaționale impun un minim absolut de 150 de școli și 5.250 - 6.300 de elevi, indiferent de mărimea țării, un prag gândit pentru comparabilitate internațională, nu doar pentru precizie națională.
- Precizia reală a estimărilor naționale depinde puternic de gradul de segregare școlară (ICC): cu cât un sistem de învățământ are diferențe mai mari între școli, cu atât este nevoie de mai multe puncte de eșantionare (și nu de eșantioane totale mai mari) pentru aceeași precizie.
- Erorile standard oficiale PISA se calculează prin metoda Fay's BRR (80 de ponderi replicate), combinată cu regulile Rubin pentru cele 10 valori plauzibile per elev - un calcul mai complex și mai precis decât aproximarea prin design effect.

Rata abandonului școlar la 1 septembrie 2026, defalcată pe mediu de rezidență. Recomandările specifice de țară din 3 iunie 2026 indicau 23,7% în mediul rural, față de 4,6% în urban.

Cu privire la rata abandonului școlar disponibilă la data de 1 septembrie 2026, precizăm că valorile de 23,7% pentru zonele rurale și 4,6% pentru orașe nu reprezintă rata administrativă a abandonului școlar al elevilor înscriși în sistemul de învățământ, ci indicatorul european **„părăsirea timpurie a educației și formării"** (Recomandarea Consiliului din 10 iulie 2026, considerentul 32). „Părăsirea timpurie a educației și formării" reprezintă ponderea persoanelor cu vârsta între 18 și 24 de ani care au absolvit cel mult învățământul secundar inferior și care nu au participat la nicio formă de educație sau formare, formală ori nonformală, în cele patru săptămâni anterioare anchetei statistice (Eurostat, metadatele indicatorului sdg_04_10, secțiunea „Indicator definition"). Potrivit celor mai recente date Eurostat, aferente anului 2025, rata părăsirii timpurii a educației și formării în România a fost de 15,5%, cea mai ridicată din Uniunea Europeană (Eurostat, „Early school leavers down to 9.1% in 2025", paragraful „At the other end of the range..."). În anul 2024, valoarea indicatorului pentru România fusese de 16,8%, ceea ce înseamnă o reducere anuală de 1,3 puncte procentuale (Eurostat Data Browser, setul edat_lfse_14, filtre: România, total sexe, 18-24 ani, anii 2024 și 2025).

Pentru anul 2025, defalcarea indicatorului după gradul de urbanizare este următoarea:

- 23,7% în zonele rurale (Eurostat Data Browser, setul edat_lfse_30, filtre: România, 2025, total sexe, DEG3 - Rural areas);
- 16,3% în orașele mici și suburbii (Eurostat Data Browser, setul edat_lfse_30, filtre: România, 2025, total sexe, DEG2 - Towns and suburbs);
- 4,6% în orașele mari (Eurostat Data Browser, setul edat_lfse_30, filtre: România, 2025, total sexe, DEG1 - Cities).

Prin urmare, valoarea de 4,6% nu descrie întregul mediu urban, ci numai categoria Eurostat „cities"; orașele mici și suburbiile formează o categorie statistică separată, pentru care valoarea este de 16,3% (Eurostat, setul edat_lfse_30, dimensiunea „Degree of urbanisation").
Disparitatea este consemnată și în Recomandarea Consiliului din 10 iulie 2026 (data de 3 iunie 2026 menționată în întrebare este data la care Comisia Europeană a publicat Raportul de țară pentru România), care arată că ponderea tinerilor adulți care au părăsit timpuriu educația și formarea este mai mare în zonele rurale - 23,7%, comparativ cu 4,6% în orașe -, precum și în orașele mici și suburbii, în rândul romilor și al persoanelor cu dizabilități (Recomandarea Consiliului din 10 iulie 2026, considerentul 32).
Abandonul școlar este un indicator diferit. Acesta reprezintă „încetarea frecventării învățământului obligatoriu de către un beneficiar primar al educației, demonstrată prin absențe nemotivate care au condus la imposibilitatea finalizării a 2 ani școlari succesivi" (Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, art. 14 alin. (1), definiție reprodusă și pe pagina PNRAS, secțiunea „Abandonul școlar și PTȘ").
Cele mai recente date definitive publicate în Raportul privind starea învățământului preuniversitar 2024-2025 sunt cele aferente anului școlar 2023/2024 (Ministerul Educației și Cercetării, Raportul privind starea învățământului preuniversitar 2024-2025, p. 23, Tabelul 16).
În anul școlar 2023/2024, rata abandonului în învățământul primar și gimnazial a fost de 1,0% la nivel național, reprezentând aproximativ 15500 de elevi (Raportul privind starea învățământului preuniversitar 2024-2025, p. 23, paragraful anterior Tabelului 16). Defalcată după mediul de rezidență, rata a fost de 0,7% în mediul urban și de 1,5% în mediul rural (același raport, p. 23, Tabelul 16, secțiunea „Învățământ primar și gimnazial", coloana 2023/2024).
La nivelul învățământului primar, rata a fost de 1,0% la nivel național, 0,7% în mediul urban și 1,4% în mediul rural (același raport, p. 23, Tabelul 16, secțiunea „Învățământ primar", coloana 2023/2024).
La nivelul învățământului gimnazial, rata a fost de 1,0% la nivel național, 0,6% în mediul urban și 1,6% în mediul rural (același raport, p. 23, Tabelul 16, secțiunea „Învățământ gimnazial", coloana 2023/2024).
Diferența dintre mediul rural și cel urban a fost astfel de 0,8 puncte procentuale pentru ansamblul învățământului primar și gimnazial, rata din rural fiind de peste două ori mai mare decât cea din urban (același raport, p. 23, punctele privind diferența pe medii și Tabelul 16).
Pentru învățământul liceal, rata abandonului în anul școlar 2023/2024 a fost de 0,8% (același raport, p. 36, Tabelul 27, coloana 2023/2024). În cadrul învățământului liceal, rata a fost de 0,3% pentru filiera teoretică, 1,5% pentru filiera tehnologică și 0,4% pentru filiera vocațională (același raport, p. 37, Tabelul 28, coloana 2023/2024). În învățământul profesional, rata abandonului a fost de 1,5% la finalul anului școlar 2023/2024 (același raport, p. 37, secțiunea „Rata abandonului școlar în învățământul profesional").
Rata abandonului școlar nu este calculată pentru o anumită zi calendaristică, ci pentru un an școlar încheiat, prin metoda „intrare-ieșire", pe baza efectivelor școlare și a fluxurilor de elevi. În consecință, nu poate fi indicată o rată definitivă „la 1 septembrie 2026" pentru anul școlar 2026/2027, care nu începuse încă la acea dată.
În concluzie, cele mai recente date disponibile la 1 septembrie 2026 arată:

1. **pentru părăsirea timpurie a educației și formării, în anul 2025: 23,7% în rural, 16,3% în orașele mici și suburbii și 4,6% în orașele mari;**
2. **pentru abandonul școlar din învățământul primar și gimnazial, în anul școlar 2023/2024: 1,5% în mediul rural, 0,7% în mediul urban și 1,0% la nivel național.**